REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

PRIJEDLOG PROGRAMA JAVNIH POTREBA U KULTURI NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE ZA 2026. GODINU

Osijek, prosinca 2025.

Materijal pripremljen u

Upravnom odjelu za obrazovanje, kulturu i sport Osječko-baranjske županije

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
ŽUPANICA

KLASA: 402-05/25-01/297
URBROJ: 2158-02-25-2
Osijek, 2. prosinca 2025.

Temeljem članka 55a. stavak 2. točka 10. Statuta Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 2/95., 2/97., 3/99., 3/01., 8/01., 9/03., 13/05., 2/06., 5/09., 16/09., 2/13., 4/18., 2/20., 2/21. i 2/25.), Županica Osječko-baranjske županije donijela je 2. prosinca 2025. godine

Z A K L J U Č A K

o predlaganju Programa javnih potreba u kulturi na području Osječko-baranjske županije za 2026. godinu

I.

Županica predlaže Skupštini da razmotri i prihvati prijedlog te donese Program javnih potreba u kulturi na području Osječko-baranjske županije za 2026. godinu, u tekstu pripremljenom u Upravnom odjelu za obrazovanje, kulturu i sport Osječko-baranjske županije.

II.

Potrebna objašnjenja na sjednici će davati Daria Paloš, pročelnica Upravnog odjela za obrazovanje, kulturu i sport Osječko-baranjske županije.

ŽUPANICA
Nataša Tramišak, mag. iur.

PRIJEDLOG PROGRAMA
JAVNIH POTREBA U KULTURI NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE ZA 2026. GODINU

Zakonom o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi ("Narodne novine" broj 83/22.) regulirano je financiranje javnih potreba u kulturi. Sredstva za javne potrebe u kulturi osiguravaju se na svim razinama (državnoj, županijskoj, gradskoj i općinskoj). Zakonom i na temelju zakona određuju se djelatnosti, programi i projekti, aktivnosti i manifestacije u kulturi koje predstavljaju javne potrebe u kulturi.

Skupština Osječko-baranjske županije donijela je na 22. sjednici održanoj 29. lipnja 2023. godine Odluku o financiranju javnih potreba u kulturi na području Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 8/23.). Odlukom su uređeni uvjeti i kriteriji, način te postupak utvrđivanja programa javnih potreba u kulturi za koji se sredstva osiguravaju u Proračunu Osječko-baranjske županije, način dodjele sredstava i praćenje njihova korištenja.

Polazeći od zakonskih odredbi, Program javnih potreba u kulturi na području Osječko-baranjske županije za 2026. godinu (u daljnjem tekstu: Program) obuhvaća financiranje Muzeja likovnih umjetnosti, Osijek, čiji je osnivač Županija te razvoj javnih potreba u kulturi, a obuhvaća sljedeće djelatnosti i područja:

- *djelatnost zaštite, očuvanja i održivog upravljanja kulturnom baštinom,*
- *knjižničnu djelatnost, nakladničku i knjižarsku djelatnost,*
- *muzejsku i arhivsku djelatnost,*
- *glazbenu i glazbeno-scensku umjetnost,*
- *dramsku i plesnu umjetnost,*
- *vizualnu umjetnost i audiovizualnu djelatnost,*
- *interdisciplinarnu i novu umjetničku i kulturnu praksu i*
- *međunarodnu kulturnu suradnju i mobilnost.*

Predloženi Program je uvjetovan zakonskim odredbama i financijskim mogućnostima Županije.

Temeljem odredbe članka 5. stavak 1. Zakona o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi propisano je da predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave programom utvrđuje javne potrebe u kulturi na temelju svojih interesa.

Županija svojim Proračunom utvrđuje sredstva za ustanovu kojoj je osnivač, a visinu sredstava utvrđuje na temelju njezinog programa rada i financijskog plana.

Sredstva za financiranje javnih potreba u kulturi dodjeljuju se na temelju provedenog javnog poziva koji se objavljuje na internetskoj stranici Županije.

Odluka o dodijeli sredstava za financiranje javnih potreba u kulturi donosi se uz prethodno savjetovanje s nadležnim vijećima.

Program javnih potreba u kulturi donosi Skupština Županije za svaku kalendarsku godinu istodobno sa Županijskim proračunom.

Temeljem članka 30. točka 6. Statuta Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 2/95., 2/97., 3/99., 3/01., 8/01., 9/03., 13/05., 2/06., 5/09., 16/09., 2/13., 4/18., 2/20., 2/21. i 2/25.) Skupština donosi programe javnih potreba u djelatnostima utvrđenim posebnim zakonima.

Slijedom navedenoga, predlaže se Skupštini Osječko-baranjske županije donošenje Programa koji u Prijedlogu glasi:

Temeljem članka 5. stavak 1. Zakona o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi ("Narodne novine" broj 83/22.), članka 5. Odluke o financiranju javnih potreba u kulturi na području Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 8/23.) te članka 30. točka 6. Statuta Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 2/95., 2/97., 3/99., 3/01., 8/01., 9/03., 13/05., 2/06., 5/09., 16/09., 2/13., 4/18., 2/20., 2/21. i 2/25.), Skupština Osječko-baranjske županije donijela je na _____ sjednici _____ 2025. godine

P R O G R A M

javnih potreba u kulturi na području Osječko-baranjske županije za 2026. godinu

I.

Ovim Programom utvrđuju se javne potrebe u kulturi na području Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu: Županija) u 2026. godini, s ukupno utvrđenim potrebnim sredstvima, korisnicima i načinom raspodjele sredstava.

II.

Za provedbu ovoga Programa potrebno je osigurati sredstva u ukupnom iznosu od 1.438.705,00 eura.

Sredstva iz stavka 1. osigurat će se iz izvornih sredstava Proračuna Županije te će se raspodijeliti za:
- Muzej likovnih umjetnosti, Osijek (u daljnjem tekstu: Muzej) kojem je osnivač Osječko-baranjska županija iznos od 1.112.069,00 eura i
- Razvoj javnih potreba u kulturi iznos od 326.636,00 eura.

III.

Sredstva iz točke II. stavak 2. podstavak 1. isplaćivat će se putem sustava Županijske riznice, a prema naredbama upravnog odjela Osječko-baranjske županije nadležnog za poslove kulture.

Navedena sredstva se raspoređuju na sljedeći način:
- za izložbenu djelatnost 67.455,00 eura,
- za izdavačku djelatnost 6.554,00 eura,
- za otkup umjetnina i knjiga 9.070,00 eura,
- za restauriranje umjetnina 4.059,00 eura,
- za pedagošku djelatnost 10.000,00 eura,
- za opće rashode Muzeja 941.498,00 eura,
- za kapitalni projekt "Energetska obnova zgrade Muzeja likovnih umjetnosti" 23.433,00 eura i
- za preseljenje skulpture Umirući vojnik autora R. F. Mihanovića 50.000,00 eura.

Muzej se svrstava među najznačajnije hrvatske muzejske institucije u grupi specijalnih umjetničkih muzeja, osnovan 1954. godine. To je ustanova kulture koja prikuplja, čuva, obrađuje i prezentira (putem izložbi, kataloga, monografija) likovnu baštinu 18., 19., 20. i 21. stoljeća, sve do recentnih likovnih djela. Bogat i vrijedan likovni fundus razvrstan je u devet zbirki koje su registrirane kao zaštićeno kulturno dobro Republike Hrvatske pri Ministarstvu kulture i medija Republike Hrvatske i broji više od 6000 umjetnina, od baroka pa sve do postmoderne, recentnih zbivanja i novih medija. Dosadašnja djelatnost Muzeja ocijenjena je kao značajan doprinos muzejskoj struci u

istraživanju i prezentiranju regionalne i nacionalne povijesti umjetnosti, o čemu svjedoče brojne nagrade i priznanja. Muzejska djelatnost obuhvaća poslove nabave muzejske građe, istraživanja, stručne i znanstvene obrade te njezine sistematizacije u zbirke, trajne zaštite muzejske građe, muzejske dokumentacije u svrhu osiguranja dostupnosti, obrazovanja, tumačenja i predstavljanja javnosti muzejske građe kao kulturnoga materijalnog i nematerijalnog dobra.

IV.

Sredstva iz točke III. stavak 2. podstavak 1. za izložbenu djelatnost namijenjena su za realizaciju sljedećih izložbi:

1. XV. Triennale hrvatskog medaljerstva i male plastike - Memorijal Ive Kerdića, nastavak izložbe iz 2025. godine,
2. 100 lica grada - izložba Marina i Domagoja Topića,
3. 100 godina od rođenja Julija Knifera,
4. Pejzaž iz fundusa Muzeja likovnih umjetnosti,
5. Portreti epohe: Oscar Nemon i ikone 20. stoljeća, izložba,
6. Izložbena manifestacija 30. Slavonski biennale: Ovo nije još jedno biennale,
7. Valpovački vlastelini Prandau-Normann - održavanje virtualne izložbe,
8. Drava art biennale 25. - međumuzejska suradnja i prijenos izložbe iz Muzeja grada Koprivnice,
9. 6 u 1 - Slavonske muzejske obljetnice 2024.,
10. Igor Ruf - Nikad više neću napraviti kip, samostalna izložba,
11. Sreća i nesreća: Moralne poduke obitelji Bonaparte i
12. Emanuel Vidović: djela iz fundusa Muzeja likovnih umjetnosti.

Edukativno-pedagoški programi pratit će sve izložbe postavljenje u Muzeju. Izložbe će biti postavljene na lokacijama Muzeja u Ulici Europske avenije 9 i u Kapucinskoj ulici, ovisno o opsegu izložbe.

V.

Sredstva iz točke III. stavak 2. podstavak 2. za izdavačku djelatnost namijenjena su za izradu Likovne monografije kipara Marijana Sušca. Cilj monografije je predstaviti sve etape njegova rada te prezentirati umjetničku baštinu osječkih umjetnika stručnoj i široj javnosti.

VI.

Sredstva iz točke III. stavak 2. podstavak 3. za otkup umjetnina i knjiga namijenjena su za otkup umjetnina spomeničkog značenja i djela istaknutih recentnih autora. U 2026. godini planira se otkupiti umjetnina Vladimir Frelih, fotografije.

Fundus Muzeja baštini neka od najznačajnijih djela hrvatske nacionalne umjetnosti. Zbirke Muzeja uređene su tematski i kronološki, a unutar razdoblja od 17. stoljeća do suvremenog likovnog stvaralaštva nalaze se kapitalna djela i imena domaće i europske umjetničke scene što ju čini nezaobilaznim segmentom svakog pregleda nacionalne umjetnosti. Širi nacionalni i europski značaj zbirki Muzeja izražen je poglavito na lokalnoj razini te je tu koncentrirana najbrojnija kolekcija slavonskih umjetnika.

Za otkup knjiga predlaže se kupovina stručne literature s temom povijesti umjetnosti u zemlji i svijetu i druge teme koje obrađuju muzeološke pristupe i hrvatsku kulturnu baštinu, likovne monografije i slično.

VII.

Sredstva iz točke III. stavak 2. podstavak 4. namijenjena su za restauriranje umjetnina. Jedna od glavnih zadaća Muzeja je skrbiti o umjetninama u svom fundusu što znači redovito poduzimati sve zaštitne mjere, preventivnu zaštitu, restauriranje muzejske građe i dokumentacije osobito predmeta

namijenjenih za izlaganje kao i onih kod kojih je utvrđen veći stupanj ugroženosti. Na dijelu slika (osobito starijih), crteža, grafika i skulptura pojavljuju se mehanička oštećenja te je potrebno izvršiti konzervatorsko-restauratorske zahvate. Zbirka kiparstva Muzeja je važna i reprezentativna zbirka ove vrste u regionalnom kontekstu. U okviru zbirke nalaze se vrijedni primjerci među kojima je i skulptura "Djevojka vadi trn" autora Frane Kršinića, jednog od najistaknutijih hrvatskih kipara 20. stoljeća, na kojoj je potrebno izvršiti konzervatorske-restauratorske zahvate. Dio umjetnina se svake godine restaurira u sklopu programa Hrvatskog restauratorskog zavoda, dok manje restauratorske zahvate na umjetninama, kao i preventivnu zaštitu istih, obavlja muzejski restauratorski tehničar.

VIII.

Sredstva iz točke III. stavak 2. podstavak 5. namijenjena su za pedagošku djelatnost kojom se povezuje Muzej sa zajednicom kroz edukativne aktivnosti koje bi približile pojedinačne izložbe raznim skupinama te pružile ne samo kvalitetno i kreativno provođenje slobodnog vremena sugrađana svih uzrasta već i njihovo uključivanje u razne manifestacije. Edukativni program postao je prepoznatljiv po radionicama poput "Ljetni atelje" - interaktivni program za djecu i mlade, "Mali prijatelji Muzeja", radionica namijenjenih odgojno - obrazovnim institucijama i radionice za odrasle na kojima se sudionici upoznaju s raznovrsnim likovnih tehnikama. Navedenim aktivnostima potiče se kreativno mišljenje i stvara se navika boravka u ustanovama kao što je muzej, senzibilizacija javnosti, osvještavanje vrijednosti Muzeja i kulturne baštine. U okviru redovnog pedagoško - edukativnog programa Muzeja planira se raditi na posjetu odgojno-obrazovnim institucijama, pri čemu će muzejski sadržaji biti prilagođeni terenskim radionicama.

IX.

Sredstva iz točke III. stavak 2. podstavak 6. za opće rashode Muzeja namijenjena su za pokriće materijalnih i programskih troškova nastalih u tekućoj godini neophodnih za redovito funkcioniranje rada Muzeja.

X.

Sredstva iz točke III. stavak 2. podstavak 7. namijenjena su za kapitalni projekt "Energetska obnova zgrade Muzeja likovnih umjetnosti".

Muzej likovnih umjetnosti se prijavio na "Poziv za dodjelu bespovratnih sredstava za Energetsku obnovu zgrada sa statusom kulturnog dobra" Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske s projektom "Energetska obnova zgrade Muzeja likovnih umjetnosti". Ukupna vrijednost projekta je 1.353.624,92 eura. Projekt je odobren te je sklopljen Ugovor za financiranje 15. travnja 2024. godine. Projekt obuhvaća provedbu mjera energetske učinkovitosti (toplinsku izolaciju vanjske ovojnice i obnovu/restauraciju vanjske stolarije), ugradnju sustava grijanja i hlađenja prizemlja, kata i potkrovlja dizalicom topline zrak-voda i postavljanje fotonaponske elektrane na postojeći krov zgrade. Planira se izvedba novih elemenata pristupačnosti u vidu dizala i podizne platforme za osobe s invaliditetom i smanjene pokretljivosti, ozelenjivanje postojećih zelenih površina, izvedba parkirališta za bicikle kao i stvaranje zdravijih unutarnjih klimatskih uvjeta za sve posjetitelje i djelatnike Muzeja. Sve aktivnosti zajedno doprinose stvaranju funkcionalnog, energetski učinkovitog i održivog objekta Muzeja. Sredstva koja bi se inače morala izdvojiti za kontinuirano rastuće režijske troškove, moći će biti usmjerena na ulaganje u podizanje kvalitete usluga koje Muzej nudi posjetiteljima. Planirana godišnja ušteda toplinske energije za grijanje iznosi 26,11%, smanjenje emisije CO2 iznosi 67,68% i ušteda godišnje primarne energije iznosi 64,63%. Očekivani energetski razred bit će A. Projekt je usklađen s posebnim uvjetima zaštite nepokretnog kulturnog dobra. Vrijeme provedbe projekta je planirano od kolovoza 2023. do travnja 2026. godine. Do kraja 2025. godine planiraju se dovršiti svi ugovoreni radovi te će u 2026. godini biti provedene aktivnosti vezane uz završetak projekta (predstavljanje rezultata projekta, završna konferencija, promidžbene aktivnosti i druge potrebne aktivnosti).

XI.

Sredstva iz točke III. stavak 2. podstavak 8. namijenjena su za tekući projekt: preseljenje skulpture *Umirući vojnik* autora R. F. Mihanovića.

Skulptura *Umirući vojnik* autora Roberta Frangeša-Mihanovića, umjetnikovo je rano remek-djelo spomeničke plastike te jedan od antologijskih primjera modernog hrvatskog kiparstva. Spomenik je u stručnoj literaturi valoriziran kao djelo najviše povijesno-umjetničke vrijednosti. Zbog vrlo lošeg fizičkog stanja skulpture bila je nužna konzervatorsko-restauratorska intervencija te je kompletno restaurirana u Ljevaonici umjetnina ALU u Zagrebu, nakon čega je vraćena u Osijek te je privremeno postavljena na postament u dvorištu Muzeja likovnih umjetnosti. Skulpturu je potrebno vratiti na izvornu poziciju za koju je izrađena, u jugozapadni ugao Perivoja kralja Tomislava u Osijeku, a kako su se stekli uvjeti za to planira se njezino preseljenje na izvornu lokaciju.

XII.

Program iz točke II. stavak 2. podstavak 2. Razvoj javnih potreba u kulturi sadrži aktivnosti za koje su osigurana sredstva kako slijedi:

1. Programi/projekti poticanja kulturnog stvaralaštva 300.000,00 eura i
2. Sufinanciranje znanstvenih jedinica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 26.636,00 eura.

XIII.

Sredstva iz točke XII. stavak 1. točka 1. namijenjena su za sufinanciranje programa/projekata poticanja kulturnog stvaralaštva.

Za sufinanciranje programa/projekata poticanja kulturnog stvaralaštva Osječko-baranjska županija je u rujnu 2025. godine na svojoj internetskoj stranici objavila Javni poziv za financiranje javnih potreba u kulturi na području Osječko-baranjske županije za 2026. godinu sukladno Zakonu o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi i Odluci o financiranju javnih potreba u kulturi na području Osječko-baranjske županije. Javnom pozivu su se mogle odazvati ustanove u kulturi, umjetničke organizacije, umjetnici, udruge, druge fizičke i pravne osobe te jedinice lokalne samouprave koje provode programe i projekte u području kulture. Javne potrebe u kulturi su kulturne djelatnosti, programi i projekti, aktivnosti i manifestacije u kulturi od interesa za Osječko-baranjsku županiju te obuhvaćaju djelatnost zaštite, očuvanja i održivog upravljanja kulturnom baštinom, knjižničnu djelatnost, nakladničku i knjižarsku djelatnost, muzejsku i arhivsku djelatnost, glazbenu i glazbeno-scensku umjetnost, dramsku i plesnu umjetnost, vizualnu umjetnost i audiovizualnu djelatnost, interdisciplinarnu i novu umjetničku i kulturnu praksu i međunarodnu kulturnu suradnju i mobilnost.

Temeljem Javnog poziva, a prema utvrđenim kriterijima, donijet će se Odluka o dodijeli financijskih sredstava na području Osječko-baranjske županije za 2026. godinu (u daljnjem tekstu: Odluka). Sredstva neraspoređena Odlukom rasporedit će se na prijedlog Povjerenstva za provedbu Programa javnih potreba u kulturi, a prema Rješenju županice sukladno Zakonu o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi i Odluci o financiranju javnih potreba u kulturi na području Osječko-baranjske županije.

Sredstva iz točke XII. stavak 1. točka 1. isplaćivat će se temeljem potpisanih ugovora s korisnicima, a prema naredbama upravnog odjela nadležnog za poslove kulture.

XIV.

Sredstva iz točke XII. stavak 1. točka 2. namijenjena su za sufinanciranje znanstvenih jedinica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i to Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku i Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Đakovu.

Pitanje osnivanja Akademije biskup Josip Juraj Strossmayer je službeno pokrenuo na sjednici Hrvatskoga sabora 1861. godine. Stvarno i pravno je konstituirana 1866. godine. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti uključuje hrvatsku znanost u europske i svjetske tijekove znanosti poticanjem znanstvenoistraživačkog rada te brigu o hrvatskoj kulturnoj baštini i njezinoj afirmaciji u zemlji i svijetu. Cilj Akademije je razvoj znanosti i umjetnosti kroz različite aktivnosti kao što su organiziranje i razvijanje znanstvenog rada, umjetničke i kulturne djelatnosti, objavljivanje postignutih rezultata znanstvenih istraživanja i umjetničkog stvaralaštva te zalaganje za primjenu postignutih rezultata, organiziranje znanstvenih skupova te stručnih i tematskih predavanja radi predstavljanja postignutih rezultata, izdavanje knjiga, zbornika radova, stručnih časopisa i objavljivanje stručnih članaka u domaćim i inozemnim publikacijama, organiziranje izložbi i predstavljanje postignutih rezultata javnosti.

Sredstva iz točke XII. stavak 1. točka 2. isplaćivat će se temeljem potpisanih ugovora i zahtjeva, a prema naredbama upravnog odjela nadležnog za poslove kulture.

XV.

Provedbu ovoga Programa nadzirat će upravni odjel Osječko-baranjske županije nadležan za poslove kulture.

XVI.

Ovaj Program bit će objavljen u "Županijskom glasniku".

KLASA:
URBROJ:
Osijek,

PREDSJEDNIK
Tomislav Rob